

Wojciech K u d y b a – BIBLIOGRAFIA PRZEKŁADÓW UTWORÓW
NORWIDA NA JĘZYK NIEMIECKI

Zbierając materiały korzystałem przede wszystkim z opracowania Ingrid Kuhnke *Polnische schöne Literatur in deutscher Übersetzung 1900-1992/3* (Mainz 1995 s. 204-205) i książki Krzysztofa Kuczyńskiego *Polnische Literatur in deutscher Übersetzung. Von den Anfängen bis 1985* (Darmstadt 1987 s. 135, 232, 249-254). Obydwie prace wymagały jednak uzupełnień, a niekiedy także sprostowań. Nawiązując do utrwalonego już obyczaju – por. Agaty Brajerskiej-Mazur *Bibliografię przekładów utworów Norwida na język angielski* („Studia Norwidiana” 17-18:1999-2000 s. 385-393) – pozycje poprawione lub uzupełnione oznaczam jedną gwiazdką, nowe – dwiema. Sporządzenie niniejszej bibliografii nie byłoby możliwe bez kwerend, jakie prowadziłem w Deutsches-Polen Institut w Darmstadt. Wszystkim zatrudnionym tam pracownikom, zwłaszcza zaś dr. Andreasowi Lawatemu serdecznie dziękuję za życzliwość i pomoc.

- 1.* *Drei Herzensgeschichten in Versen* tł. Albert Weiss, Nordhausen 1891, s.41-48 „Felicitas”
(*Szczesna*, fragm.).
2. *Cyprian Norwid. Eine Auswahl aus seinen Werken.* tł. Jean Paul d’Ardeschah (Jan Paweł Kaczkowski). Minden 1907.
„Die »Civilisation«” (*Cywilizacja*); „Das Stigma” (*Stygmat*); „Das Geheimnis von Lord Singelworth” (*Tajemnica lorda Singelworth*); „Ad Leones!” („*Ad leones!*”); „Das Armband” (*Bransoletka*); „Eine Handvoll Sand” (*Garstka piasku*); „Die letzte der Fabeln” (*Ostatnia z bajek*); „Das Schweigen” (*Milczenie*).
- 3.** *Religiöse Lyrik des Abendlandes*, tł. Johannes von Guenther, Frankfurt am M. 1958.
- 4.* „Mickiewicz-Blätter” 1957, z. 4, s. 18, 155-156.
„An A[dam] M[ickiewicz]” (*Do A.M.* – fragment poematu *Salem*) – tł. Hermann Budensieg; „Sei doch wirklich...” (*Niebo i ziemia*); „Zärtlichkeit” (*Czułość*); „Wenn Tränen fließen...” (*Litość*); „Zeichen der Zeit” (*Echa-czasu*) – tł. Krystyna-Maria Dębicka.

- 5.* „Mickiewicz-Blätter” 1958, z. 7, s. 56-57, 190-193.
„Verona” (*W Weronie*) – tł. Krystyna-Maria Dębicka-Leo; „Chopins Klavier” (*Fortepian Szopena*) – tł. Hermann Buddensieg.
- 6.** „Mickiewicz-Blätter” 1958, z. 22, s. 13-16, 16-17.
„Aus dem Epilog zum *Promethidion*” (fragment *Epilogu* z poematu *Promethidion*); „Aus den Briefen”.
7. „Polen” 1959, nr 2, s. 3.
„An den Bürger John Brown” (*Do obywatela Johna Brown*) – tł. J. Wilhelmi.
- 8.* „Mickiewicz-Blätter” 1960, z. 13, s. 64-73, 244-245.
„Die Zivilisation” (*Cywilizacja*) – tł. Alfred Loepfe; „Trauer-Rhapsodie zum Gedächtnis Bems” (*Bema pamięci żałobny-rapsod*) – tł. Hermann Buddensieg.
- 9.** *Studia in onore di E. Lo Gatto e G. Maver*, Florenzja 1962, s. 169-170.
„Chopins Klavier” (*Fortepian Szopena*) – tł. Hermann Buddensieg; „Trauer-Rhapsodie zum Gedächtnis Bems” (*Bema pamięci żałobny-rapsod*) – tł. Hermann Buddensieg. (Przedruk z „Mickiewicz-Blätter” 1958, z. 7 i 1960, z. 13).
- 10.** „Mickiewicz-Blätter” 1966, z. 31, s. 21-24.
„Aus einem Brief an August Cieszkowski”; „Aus einem Brief an Michał Kleczkowski”; „Aus einem Brief an Graf Karol Zamoyski” (fragmety listów: do Augusta Cieszkowskiego z listopada 1850; do Michała Kleczkowskiego z września 1856; do Karola Zamoyskiego ze stycznia 1867); „Aus den *Schwarzen Blumen*” (*Czarne kwiaty*, fragm.); „Vom Lesen der Dichter” (*O Juliuszu Słowackim. Lekcja trzecia*, fragm.).
- 11.** „Mickiewicz-Blätter” 1967, z. 34-35, s. 120-123.
„Schwarze Blumen (Letzter Besuch bei Mickiewicz, Letzter Besuch bei Chopin)” (*Czarne kwiaty*, fragm. dotyczące ostatnich chwil Chopina i Mickiewicza).
- 12.** „Mickiewicz-Blätter” 1969, z. 40-41, s. 57-65.
„Weisse Blumen” (*Białe kwiaty*).
- 13.* „Polen” 1971, nr 12, s. 17-18.
„Scherzgedicht” (*Fraszka (!)* [II]); „Sitzung” (*Posiedzenie (Fraszka)*); „Fordere von mir kein demütig Lied!” (*Ty mnie do pieśni pokornej nie wotaj...*); „Gib mir die Schleife, die blaue” (*Daj mi wstążkę błękitną...*); „Mein Vaterland” (*Moja ojczyzna*);

- „Nerven” (*Nerwy*); „An die Zeitgenossen (Ode)” (*Do współczesnych. (Oda)*); „Widmung” (*Dedykacja III: Patrzyłem, jak...*); „Auf den Tod der Poesie” (*Na zgon Poezji. (Elegia)*); „Ausgewählte Gedanken C.K.N.” (*Mysli wybrane*).
- 14.* „Monatsschrift Polen” 1972, nr 9, s. 33-34.
 „Die schwarzen Blumen” (*Czarne kwiaty. (fragm.)*); „Nekrolog” (*Nekrolog F. Chopina*); „Promethidion” (*Promethidion, fragm.*).
- 15.* „Polen” 1976, nr 9, s. 61.
 „Was soll es – Geist? Verstand was ist's?” (*Aktor, fragm. „Cóż bo mózg? rozum co?...”*) – tł. W. Jöhling.
- 16.* „Polen” 1978, nr 2, s. 1 (okł.).
 „Am Grab von Julia Capulet in Verona” (*W Weronie*) – tł. W. Jöhling.
- 17.* *Vade-mecum*, tł. Rolf Fieguth, wstęp Hans Robert Jauss, München 1981.
 „An den Leser” (*Do czytelnika*); „Gemeinplätze” (*Ogólniki*), „I. Erhoben beifallgeschwollene Hände...” (*Klaskaniem mając obrzękłe prawice...*); „II. Vergengenheit” (*Przeszłość*); „III. Sozialismus” (*Socjalizm*); „IV. Bildwerk und Schuhwerk” (*Posąg i obuwie*); „V. Harmonie” (*Harmonia*); „VI. In Verona” (*W Weronie*); „VII. Addio!” (*Addio!*); „VIII. Lyrik und Druck” (*Liryka i druk*); „IX. Dunkelheit” (*Ciemność*); „X. Beamte” (*Czynownicy*); „XI. Der Pilger” (*Pielgrzym*); „XII. Glück” (*Szczęście*); „XIII. Larve” (*Larwa*); „XIV. Mitleid” (*Litość*); „XV. Sphinx” (*Sfinks*); „XVI. Narziss” (*Narcyz*); „XVII. Landliche Welt” (*Wieś*); „XVIII. Naturalia” (*Naturalia*); „XIX. Hauptstadt” (*Stolica*); „XX. Spezialitäten” (*Specjalności*); „[XXIII] Einstweilen” (*Tymczasem*); „XXIV. Verweisung” (*Sieroctwo*); „XXV. Ferien” (*Wakacje*); „XXVI. Warum nicht im Chor?” (*Czemu nie w chórze?*); „XXVII. Mystik” (*Mystycyzm*); „XXVIII. Saturnalia” (*Saturnalia*); „XXIX. Gleichgültigkeit” (*Obojętność*); „XXX. Fatum” (*Fatum*); „XXXI. »Phar mit Gott«” (*Ruszaj z Bogiem*); „XXXII. Getreues Porträt” (*Wierny-portret*); „XXXIV. Vanitas” (*Vanitas*); „XXXV. Ironie” (*Ironia*); „XXXVI. Roman” (*Powieść*); „XXXVII. Zvierlei Sibirien” (*Syberie*); „XXXVIII. Enttäuschungen” (*Zawody*); „XXXIX. Zentauren” (*Centaury*); „XL. Zensor-Kritiker” (*Cenzor-krytyk*); „XLI. Königreich” (*Królestwo*); „XLII. Ideen und Wahrheit” (*Idee i prawda*); „XLIII. Puritanismus” (*Purytanizm*); „XLIV. Etwas” (*Coś*); „XLV. Der Tugenden-Antlitze” (*Cnót-oblicze*); „XLIX. [Dann übertriffst Du, Mutter...]” (*[Wtedy Ty, Matko!...]*); „L. Nahstehende” (*Bliscy*); „LI. Moralitäten” (*Moralności*); „LII. Geheimnis” (*Tajemnica*); „LIII. Rätsel” (*Zagadka*); „LIV. Wie...” (*Jak...*); „LV. Der Kreis” (*Kółko*); „LVI. Empfindung” (*Czułość*); „LVII. Himmel und Erde” (*Niebo i Ziemia*); „LIX. [Ein neues Jahrhundert...]” (*[Nowy się wiek po ścianach rozplamił świtem]*); „LX. Vaterländische Sprache” (*Język-ojczysty*); „LXI. Götter und Mensch” (*Bogowie i człowiek*); „LXII. Zündendes Feuer” (*Zapał*); „LXIII. Der Arbeiten-Stirne” (*Prac-czoto*); „[LXIV]. Was hört man?” (*Co słychać?*); „LXVII. Kreuz und Kind” (*Krzyż i dziecko*); „LXVIII. [Das Mädchen sticht mit der Nadel...]” (*[Niewiasta igłą k r z y ż na piersiach kole]*); „LXIX. Beginn einer

politischen Broschüre" (*Początek broszury politycznej...*); „LXX. Reifer Lorbeer" (*Laur dojrzały*); „LXXI. Zeit und Wahrheit" (*Czas i prawda*); „LXXII. Der Mann von Adel" (*Szlachcic*); „LXXIII. Höflichkeit" (*Grzeczność*); „LXXIV. Der Held" (*Bohater*); „LXXV. Ideal und Reformen" (*Ideal i reformy*); „LXXVII. [Die K o - L a p - p e n nahmen den Priester...]" ([*L a p o ó s c y wzięli księdza w swe obroty*]); „LXXVIII. Kein besonderer Stil" (*Styl nijaki*); „LXXIX. Meinungsverschiedenheit" (*Różność-zdań*); „LXXX. Grosse Worte" (*Wielkie słowa*); „LXXXI. Wiege des Leides" (*Kolebka pieśni*); „LXXXII. Tod" (*Śmierć*); „LXXXIII. Sinn-der-Welt" (*Sens-świata*); „LXXXIV. Warum" (*Czemu*); „LXXXV. An die Abgeschiedene" (*Do Zeszłej*...); „LXXXVI. Zum Gedanken an Albert Szeliga Graf Potocki – Oberst – verstorben im Kaukasus" (*Pamięci Alberta Szeligi hrabi Potockiego...*); „LXXXVII. Irrtum" (*Omyłka*); „LXXXVIII. Zeitung und Epos" (*Dziennik i epos*); „LXXXIX. Geschwätz" (*Gadki*); „XC. Zwei Knöpfe (hinten)" (*Dwa guziki (z tyłu)*); XCI. Beichte" (*Spowiedź*); „XCII. Zierat" (*Cacka*); „XCIII. Die Quelle" (*Źródło*); „XCIV. Der Historiker" (*Historyk*); „XCVI. Der letzte Despotismus" (*Ostatni despotyzm*); „XCVII. Finis" (*Finis*); XCVIII. Kritik (Auszug aus einer Zeitschrift)" (*Krytyka (Wyjęta z czasopismu)*); „XCIX. Chopins Fortepiano" (*Fortepian Szopena*); „C. Auf den Hinschied von Józef Z. Sei., Offizier der grande Armée, verwundet bei Paris, eines der Führer des Aufstandes in Polen" (*Na zgon s.p.Józefa Z., oficera Wielkiej Armii*); „Epilog" (*Epilog*); „An Walenty Pomian Z. Ihm die Handschriften anvertrauend, die schliesslich im XXI Band der Bibliothek Polnischer Schriftsteller erschienen sind" (*Do Walentego Pomiana Z...*).

18. Jeannine Łuczak-Wild, Rolf Fieguth, *Polnische Erzähler des 19. Und 20. Jahrhunderts*, Zürich 1981, s. 7-30, 31-48.
„Das Geheimnis von Lord Singelworth" (*Tajemnica lorda Singelworth*); „Ad Leones!" („*Ad leones!*") – tl. Jeannine Łuczak-Wild.
- 19.* Frank Geerk, *Der Himmel voller Wunden*, Karlsruhe 1982, s. 36-38.
„Mein Lied (II)" (*Moja piosnka (II)*); „Warum nicht im Chor?" (*Czemu nie w chórze?*); „Nerven" (*Nerwy*) – tl. Jeannine Łuczak-Wild.
- 20.* Karl Dedecius, *Die Dichter Polens. Hundert Autoren vom Mittelalter bis heute. Ein Brevier*, Frankfurt am M. 1982, s. 111.
„Volk und Gesselschaft" [fragment listu do Michaliny Zaleskiej z 14 listopada 1862].
- 21.* Karl Dedecius, *Der Monarch und der Dichter*, Frankfurt am M. 1983, s. 189-191.
„Eine Handvolle Sand" (*Garstka piasku*).
22. *Polen*, Hamburg 1982, s. 49.
„Sozialismus" (*Socjalizm*) – tl. Karl Dedecius.

- 23.* Krzysztof Dybciak, *Polen im Exil*, Frankfurt am M. 1988, s. 126-128, 128-136, 137-138.
„Ein Wort des Einvernehmens” (*Słowo zgody. List z emigracji 1851*); „Schwarze Blumen” (*Czarne kwiaty*) – tł. V. Körner; „Der Pilger” (*Pielgrzym*); „Meine Heimat” (*Moja ojczyzna*) – tł. Hans Peter Hoelscher-Obermeier.
24. *Das Geheimnis des Lord Singelworth*, Leipzig 1989 – tł. Henryk Bereska.
„Menego” (*Menego*); „Schwarze Blumen” (*Czarne kwiaty*); „Das Armband” (*Bransoletka*); „Die Zivilisation” (*Cywilizacja*); „Das Stigma” (*Stygmat*); „Ad Leones!” („*Ad leones!*”).
- 25.* Karl Dedecius, *Bube, Dame, König*, Frankfurt am M. 1990, s. 79-83.
„Gedanken an Polen und die Polen” (*Myśli o Polsce i Polakach*); „Sozialismus” (*Socjalizm*); „In Verona” (*W Weronie*).
- 26.** Hans-Peter Hoelscher-Obermeier, *Polnische Romantik*, Frankfurt am M. 1998, s. 83-92, 213-230.
„Herbst” (*Jesień*); „An den Bürger John Brown” (*Do obywatela Johna Brown*); „Gib mir das blaue Band – will’s keinesfalls” (*Daj mi wstążkę błękitną...*); „Größe” (*Wielkość*); „Gemeinplätze” (*Ogólniki*); „Vergangenheit” (*Przeszłość*) – tł. Hans-Peter Hoelscher-Obermeier. „Sozialismus” (*Socjalizm*, przedruk z książki *Bube, Dame, König*); „In Verona” (*W Weronie*) – tł. Karl Dedecius; „Ironie” (*Ironia*); „Zärtlichkeit” (*Czułość*); „Der Welten-Sinn” (*Sens-świata*); „Traurig ist’s” (*Smutno...*); „Grabschrift” (*Épitaphe*) – tł. Hans-Peter Hoelscher-Obermeier; „Die »Zivilisation«-Legende” (*Cywilizacja*) – tł. Henryk Bereska (przedruk z tomu *Das Geheimnis des Lord Singelworth*).